

DE MONFORTE DE LEMOS DEICA A CRUÑA, PASANDO POR RIVAS PEQUENAS

Os días que antecederon ó 17 de maio foron de auténtica primavera. Semellaba que o vran viña de verdade. A natureza agromou con forza. O sol quen-taba forte. Servidor que, de-cando en vez, fai as súas viaxes en parte pra civilizarse algo, que boa falta lle fai, pillou o tren en Monforte de Lemos pra achegarse deica A Cruña. E foi, moi atento, lido e competente, ollando a paisaxe pola ventaiña. Nunca o mundo lle semellou tan fermoso e cumprido. O ceo, azul e limpo, aínda que en algunhos lugares houbera unha pequena brétema a ras de terra, cun-tastaba coa increíble cantidade de verdes que agromaba por tódolos lados. Moitas árbores frutales xa estaban en fro. A brancura da fro das cerdeiras era impresio-nante. Tantos eran os verdes, tan abundantes e luxuriosos, que agachaban incluso esas arrepián-

tes construcións, que se andan a facer en vilas e aldeas e que tan mal se ven na nosa paisaxe.

O pouco de saír o tren da estación de Monforte de Lemos, denantes de chegar a estación de Boveda, contempromos, no medio dunha chaira, a parroquia de Rivas Pequenas: unhas casas grises das que sobresaí o campanario da igrexa parroquial. A paisaxe destes lugares lémbra-nos a nosa Terra Chá nativa. Rivas Pequenas era unha parroquia moi rica en arboredo. Agora, ó ben visto, van facer a concentra-ción parcelaria. Con este motivo tiraron piñeirales e carballeiras. E convertiron a Rivas Pequenas nun lugar tristeiro, desolado, desamparado. A hestoria de sempre, monótonamente repeti-da. Posiblemente que os vellos piñeirales e carballeiras serán, no futuro, pastizales.

En Rivas Pequenas teñen os Maseda unha boa propiedade. O que a goberna é Ramón Maseda, solteirón e veciño de Monforte de Lemos, coñecido popular-mente como o "Tranquilo".

Trátase dun home tranquilo de verdade. Na cidade do Cabe, como din os cronistas deportivos e outras xentes, Ramón o Tranquilo, é unha persoa popu-lar e querida. O caso é que, hai xa ben anos, a altas horas de noite o Tranquilo íbase ceitar a súa casa de Rivas Pequenas. Pasou por unha das carballeiras da súa propiedade. E sentiu unhos golpes de brosa contra as ponlas dun carballo. O Tranqui-lo, con paso e orella de raposo, foise achegando deica o carballo que lle estaban repolando. Al-cendeu unha linterna. No curulo do carballo atopouse cun veciño de Rivas Pequenas, moi coñeci-do e aínda amigo do Tranquilo. Amhos a dous estableceron, máis ou menos, o seguinte diálogo:

—¿Qué é o que fas ahí?

—O que fago, ben o ves.

—¿De quen é a carballeira, túa ou miña?

—Home, eso non se pregunta: a carballeira é túa.

—Pois au non sei en que se coñece.

—E moi doado: en que tí

podes vir a día de día e máis de noite. E eu sementes podo vir de noite.

A cousa non pasou a maiores. O Tranquilo que, como dixeran, é hó home, axudoulle a cargar a leña repolada ó seu veciño, botoulle unha man no acarrexo. E como logo era día remataron na casa do "repolador" comendo unhas sopas de alto.

Rivas Pequenas vai quedar sin carballos. Ou con moi poucos carballos. Unha esceza como e que ceixo descrita é posible que non se volva a repetir. Con esa emigración que non é ningunha broma nin cousa que se lle semelle— e máis coa introdución do butano nas nosas aldeas, a xente non anda repolan-do pola noite nas carballeiras. De seguir así as cousas tampouco van quedar moitas carballeiras que repolar.

Despois de andar pola Cruña e de parolar longo cos amigos Pilar García Negro, Gisea —que ten un apelido cuskera, non sei si Ozteia, que non lembro nunca, aínda que si o segundo que co do que é Cops—, Perfeito e

outras e de despedir a Felipe Senén que iba nada menos que pra Venezuela e de parar en Betanzos medio día, pillei o tren pra retornar a tribu, como era de obinación.

Así que montei no tren na estación de Infesta axiña comen-cei a ver incendios forestales. Co arboredo que non rematar as xentes dun xeito que non se chama "natural", rematan os incendiarios. Un dos incendios apareceu ó pouco de saír de Infesta. O segundo aló por perto do apadeiro de Aranga, agora arruinadiño de todo, que dá mágoa ollalo. E o terceiro, moi importante, en Rábade. O fumo do incendio de Rábade envolvía toda a vila. Era moi importante e susoño que produxo grandes perdas.

Todo o gozo, a ledicia, o outimismo que alcendeu en servidor o viaxe de ida quedou toldada polo cabreo, a carraxe e a impotencia que produxo en mín a viaxe de volta. Eso dos incendios na nosa patria non ten nome. Vai sendo hora de tomar moi en serio esta cuestión.